

Методичне забезпечення семінарських занять

Заняття 1.

Тема. Предметне поле соціології. Місце соціології в системі наук про суспільство.

План.

1. Предметне поле соціології: історична ретроспектива.
2. Функції соціології.
3. Місце соціології в системі наук про суспільство.

Література.

1. Александер Дж. Новые направления в социологии // Филос. И социол. Мысль. – 1992. - № 2.
2. Бергер П.Л. Приглашение в социологию. - М.: Аспект-пресс, 1996.
3. Гіденс Е. Соціологія / В. Шовкун, А. Олійник (пер. з англ.); О. Іващенко (наук. ред. пер.). - К., 1999.
4. Королько В., Танчер В. Основные направления современного социологического теоретизирования // Социология: теория, методы, маркетинг. - К., 1999.- № 1.
5. Луман Н. Изменение парадигмы в системной теории // Современная зарубежная социология. - М., 1993.
6. Почебут Л. Основы теоретической социологии: Учеб. пособие. - СПб., 1992.
7. Проблеми соціології. Георг-Зімелівські лекції, 1995 / Перекл. з англійської В.Дмитрук. – Львів, 2003.
8. Социологическая теория сегодня. Сборник статей американских и украинских теоретиков / Под. ред. В.Танчера. - К., 1994.
9. Теоретична соціологія: Навч. посібник для семінарських занять і самостійної роботи студ. / І.Ф. Кононов (ред.); Луганський держ. педагогічний ін-т ім. Т.Г. Шевченка. Кафедра філософії і соціології. - Луганськ, 1997.
10. Тернер Дж. Структура социологической теории. - М., 1985.

Заняття 2.

Тема. Протосоціологія.

План.

1. Основні етапи становлення соціології як науки.
2. Соціологічні погляди Платона та Аристотеля.
3. Соціологічні погляди Н.Макіавеллі, Ж.-Ж.Руссо, Т.Гобса та Лока.
4. Передумови виникнення соціології як науки.

Література.

1. Арон Р. Этапы развития социологической мысли. - М., 1993.
2. Гіденс Е. Соціологія / В. Шовкун, А. Олійник (пер. з англ.); О.

- Іващенко (наук. ред. пер.). - К., 1999.
3. Громов И.А., Мацкевич А.Ю., Семенов В.А. Западная теоретическая социология. - СПб., 1996.
 4. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології: від античності до початку ХХ ст. - К., 1993.
 5. Лукашевич Н.П., Туленков Н.В. Социология: Учеб. пособие. – К., 1998.
 6. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / Уклад.: В.І.Волович, В.І. Тарасенко, М.В. Захарченко та ін.; Під. заг. ред. В.І. Воловича. - К., 1998.
 7. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. Вип. 1-6. - Львів, 1996.

Заняття 3.

Тема. Особливості виникнення соціології.

План.

1. Специфіка еволюціонізму й органіцизму у соціальній науці наприкінці ХІХ ст.
2. О.Конт та його проект нової науки - соціології.
3. Органіцистська концепція Г.Спенсера.

Література.

1. Гіденс Е. Соціологія / В. Шовкун, А. Олійник (пер. з англ.); О. Іващенко (наук. ред. пер.). - К., 1999.
2. Громов И.А., Мацкевич А.Ю., Семенов В.А. Западная теоретическая социология. - СПб., 1996.
3. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології: від античності до початку ХХ ст. - К., 1993.
4. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / Уклад.: В.І.Волович, В.І. Тарасенко, М.В. Захарченко та ін.; Під. заг. ред. В.І. Воловича. - К., 1998.
5. Спенсер Г. Основания социологии. - СПб, 1898.
6. Конт О. Дух позитивной философии, - СПб, 1910.
7. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. Вип. 1-6. - Львів, 1996.

Заняття 4.

Тема. Соціологічні концепції М.Вебера та Е.Дюркгейма.

План.

1. Соціологічні погляди М.Вебера.
2. Формування французької соціологічної школи.
3. Ідея солідарності в працях Е. Дюркгейма.

Література.

1. Вебер М. Избранные произведения. - М., 1990.
2. Вебер.М. Протестантська етика і дух капіталізму. - К.: Основи, 1994.

3. Громов И.А., Мацкевич А.Ю., Семенов В.А. Западная теоретическая социология. - СПб., 1996.
4. Дюркгейм Э. Самоубийство: Социологический этюд. - СПб., 1912.
5. Осипова Е.В. Социология Эмиля Дюркгейма. - М., 1977.
6. Дюркгейм Э. Метод социологии. - М., 1991.
7. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. Вип. 1-6. - Львів, 1996.

Заняття 5.

Тема. Основні концепції німецької класичної соціології.

План.

1. Соціологічні погляди К.Маркса. Сутність матеріалістичного підходу в соціології.
2. Формальна соціологія Ф.Тьонніса.
3. Типи соціальних форм Г.Зіммеля.

Література.

1. Волков Ю.Г., Мостовая И.В. Социология: Учебник. - М., 1998.
2. Гавриленко І.М. Соціологія. Кн. 1. Соціальна статика: Навч. посібник. - К., 2000.
3. Громов И.А., Мацкевич А.Ю., Семенов В.А. Западная теоретическая социология. - СПб., 1996.
4. Зиммель Г. Социальная дифференциация: социологические и психологические исследования. - М., 1909.
5. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / Уклад.: В.І.Волович, В.І. Тарасенко, М.В. Захарченко та ін.; Під. заг. ред. В.І. Воловича. - К., 1998.
6. Струве П.Б. Марксова теория социального развития. - Киев, 1905.
7. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. Вип. 1-6. - Львів, 1996.

Заняття 6.

Тема. Сучасні західні соціологічні парадигми та концепції.

План.

1. Інтегральна соціологія П.Сорокіна.
2. Структура соціальної дії Т.Парсонса.
3. Соціологічні погляди В.Парето.
4. Тенденції синтезу в соціологічній теорії: Л.Бурд'є, Е.Гідденс, Н.Луман.
5. Сучасні соціологічні парадигми: функціоналізм, теорія конфлікту, символічний інтеракціонізм, теорія обміну.

Література.

1. Американская социологическая мысль: Тексты, - М: МГУ, 1994.
2. Бурдье П. Социология политики. – М., 1993.
3. Гидденс А. Стратификация и классовая структура // Социологические исследования. - 1992.- № 9.

4. Гидденс Э. Элементы теории структуризации // Современная социальная теория. - М., 1995.
5. История социологии в Западной Европе и США. – М.: Наука, 1993.
6. Капитонов Э.А. Социология XX века. - Ростов н/Д, 1996.
7. Луман Н. Изменение парадигмы в системной теории // Современная зарубежная социология. - М., 1993.
8. Луман Н. Почему необходима «системная теория»? // Проблемы теоретической социологии. - СПб., 1994.
9. Луман Н. Теория общества (вариант San Foca'89) // Теория общества. Сборник / Пер. с нем., англ.; Вступ. Статья, сост. И общая ред. А.Ф. Филиппова. - М., 1999.
10. Монсон П. Современная западная социология – СПб., 1992.
11. Современная западная социология: классические традиции и поиски новой парадигмы. - М., 1990.
12. Сорокин П.А. Преступление и кара, подвиг и награда. Социологический этюд об основных формах общественного поведения и морали / В.В. Сапов (вступ. ст., сост. и примеч.); Русский Христианский гуманитарный ин-т. - СПб., 1999.
13. Сорокин П.А. Система социологии. - М., 1993.
14. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. - М., 1992.
15. Справочное пособие по истории немарксистской западной социологии. - М., 1986.
16. Тернер Дж. Структура социологической теории. – М.: Прогресс, 1985.
17. Хабермас Ю. Формальная и эмпирическая парадигмы // Современная зарубежная социология (70-80-х годов). – М., 1993.

Заняття 7.

Тема. Розвиток української соціології.

План.

1. Становлення української соціології.
2. Концепції української соціології.
3. Сучасна українська соціологія.

Література.

1. Гавриленко І.М. Соціологія. Кн. 1. Соціальна статика: Навч. посібник. - К., 2000.
2. Захарченко М.В., Погорілий О.І. Історія соціології: від античності до початку ХХ ст. - К., 1993.
3. Погорілий О.І. Соціологічна думка ХХ століття: Навч. посіб. - К., 1996.
4. Попова І.М. Соціологія: Пропедевтичний курс: Підруч. для студ. вищих навч. закл. - К., 1996.
5. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / Уклад.: В.І.Волович, В.І. Тарасенко, М.В. Захарченко та ін.; Під. заг. ред.

- В.І. Воловича. - К., 1998.
6. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. Вип. 1-6. - Львів, 1996.
 7. Шаповал М. Соціологія українського відродження - Київ: "Україна", 1994.

Заняття 8.

Тема. Обробка, аналіз та інтерпретація первісної інформації.

План.

1. Логічна схема математичної обробки емпіричних даних.
2. Комп'ютерна обробка інформації. Графіки та індекси кореляцій.
3. Аналіз результатів соціологічного дослідження.

Література.

1. Интерпретация и анализ данных в социологических исследованиях. - М., 1987.
2. Как провести социологическое исследование: методика, программа, методы. - М., 1987.
3. Кравченко А.И. Социология: Учебник. – М., 2003.
4. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій. – К., 1996.
5. Прикладная социология: Учебное пособие / Под ред. д.э.н. проф. Ю.С.Колесникова. Серия "Учебники Феникса". – Ростов-на-Дону, 2001.
6. Ядов В.А. Социологическое исследование: методика, программа, методы. - М., 1987.
7. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования. – М., 1998.

Заняття 9.

Тема. Людина, індивід, індивідуальність, особистість: поняття та особливості співвідношення.

План.

1. Поняття індивід, індивідуальність, людина та особистість: визначення та специфіка співвідношення.
2. Соціологічні теорії особистості.
3. Антропосоціогенез та його основні етапи.
4. Сучасне визначення місця людини в межах соціальної системи.

Література.

1. Бердяев Н.А. О назначении человека. - М., 1993.
2. Кон И.С. Социология личности. - М., 1987.
3. Наврузов С. Человеческие способности: соотношение социального и биологического. - Душанбе.. 1991.
4. Немировский В.Г. Социология личности. Теория исследования и опыт. - Красноярск, 1989.

5. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. - М., 1992.
6. Чалидзе В. Иерархический человек: социобиологические заметки. - М., 1991.
7. Человек как объект социологического исследования - Л., 1977.
8. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. Вип. 1-6. - Львів, 1996.

Заняття 10.

Тема. Культура в контексті соціального буття людини.

План.

1. Класифікація визначень культури Кребера та Клакхона.
2. Поняття, типи та види культури.
3. Функції культури.
4. Форми культури.

Література.

1. Большой толковый социологический словарь (Collins) Том 1-2: Пер. с англ. - М., 1999.
2. Ефимов Ю.И., Громов И.А. Человеческий фактор и культура. - Л., 1989.
3. Ионин Л.Г. Социология культуры / Учеб. пособие. - М., 1996.
4. Система социологического знания: Учеб. пособие / Г.В. Щекин (сост.); МАУП.- 3 изд. – К., 1998.
5. Социология культуры: Методология и методика социологических исследований культуры / Отв. ред. А.Л. Маршак. - М., 1988.
6. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / Уклад.: В.І.Волович, В.І. Тарасенко, М.В. Захарченко та ін.; Під. заг. ред. В.І. Воловича. - К., 1998.
7. Тарабукін Ю.О. Соціологія молоді. Курс лекцій. - К., 2001.
8. Тощенко Ж.Т. Социология. Общий курс. 2-е изд., доп. и перераб. - М., 1999.
9. Франк С.Л. Духовные основы общества. - М., 1992.
10. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. Вип. 1-6. - Львів, 1996.

Заняття 11.

Тема. Соціальна стратифікація.

План.

1. Поняття соціальної диференціації та соціальної різниці.
2. Поняття соціальної стратифікації.
3. Напрямки вивчення соціальної стратифікації.
4. Сучасні погляди на соціальну стратифікацію.
5. Соціальна мобільність: поняття, типи та види.

Література.

1. Гавриленко І.М. Соціологія. Кн. 1. Соціальна статика: Навч. посібник. - К., 2000.

2. Гидденс Э. Элементы теории структуризации // Современная социальная теория. - М., 1995.
3. Динамика социальной дифференциации: Реферат. сб. - М., 1990.
4. Добренков В.И., Кравченко А.И. Социология: Учебник. - М., 2001.
5. Ильин В.И. Социальная стратификация. - Сыктывкар, 1991.
6. Радаев В.В., Шкаратан О.И. Социальная стратификация: Учеб. пособие. - М., 1996.
7. Региональные проблемы социальной мобильности. - М., 1991.
8. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. - М., 1992.
9. Социальная структура и социальная стратификация: Сборник / Ин-т социологии. - М., 1992.
10. Социальная структура и экономика: социальная структура и производственные отношения / Ин-т социологии. - М., 1990.
11. Социальное расслоение и социальная мобильность / З.Т. Голенкова (отв. ред.); РАН. Институт социологии. - М., 1999.
12. Тощенко Ж.Т. Социология. Общий курс. 2-е изд., доп. и перераб. - М., 1999.
13. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. Вип. 1-6. - Львів, 1996.

Заняття 12.

Тема. Соціальні відносини.

План.

1. Поняття соціальних відносин.
2. Види соціальних відносин.
3. Специфіка функціонування соціальних відносин.

Література.

1. Белых Е.Л., Верниенко Г.П. Социальная структура и социальные процессы в современном обществе. - М., 1993.
2. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности / Пер. Е. Руткевич. - М., 1995.
3. Вятр Е. Социология политических отношений: Пер. с польского. - М., 1979.
4. Гавриленко І.М. Соціологія. Кн. 1. Соціальна статика: Навч. посібник. - К., 2000.
5. Качанов Ю.Л. Социальная реальность – социальное отношение – габитус – позиция // Социологические чтения. Сборник / Отв. ред. Данилова Е.Н.- Вып. 2. - М., 1997.
6. Монсон П. Современная западная социология: теории, традиции, перспективы: Пер. с швед. - СПб., 1992.
7. Национально-этнические аспекты социального развития. - Владикавказ, 1992.
8. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. - М., 1992.
9. Социологическая теория сегодня. Сборник статей американских и украинских теоретиков / Под. ред. В.Танчера. - К., 1994.

Заняття 13.

Тема. Історичні типи соціальних спільнот та груп.

План.

1. Соціальна структура суспільства.
2. Передумови розподілу суспільства на групи.
3. Історичні форми соціальних груп.

Література.

1. Белых Е.Л., Верниенко Г.П. Социальная структура и социальные процессы в современном обществе. - М., 1993.
2. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности / Пер. Е. Руткевич. - М., 1995.
3. Вятр Е. Социология политических отношений: Пер. с польского. - М., 1979.
4. Гавриленко І.М. Соціологія. Кн. 1. Соціальна статика: Навч. посібник. - К., 2000.
5. Качанов Ю.Л. Социальная реальность – социальное отношение – габитус – позиция // Социологические чтения. Сборник / Отв. ред. Данилова Е.Н.- Вып. 2. - М., 1997.
6. Монсон П. Современная западная социология: теории, традиции, перспективы: Пер. с швед. - СПб., 1992.
7. Национально-этнические аспекты социального развития. - Владикавказ, 1992.
8. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. - М., 1992.
9. Социологическая теория сегодня. Сборник статей американских и украинских теоретиков / Под. ред. В.Танчера. - К., 1994.

Заняття 14.

Тема. Соціальні організації.

План.

1. Поняття соціальних організацій.
2. Структура соціальних організацій.
3. Види соціальних організацій.

Література.

1. Гавриленко І.М. Соціологія. Кн. 1. Соціальна статика: Навч. посібник. - К., 2000.
2. Гіденс Е. Соціологія / В. Шовкун, А. Олійник (пер. з англ.); О. Іващенко (наук. ред. пер.). - К., 1999.
3. Економічна соціологія: Навч. посібник / За ред. В.Н. Ворони, В.Є.Пилипенка. - 1997.
4. Кравченко А.И. Трудовые организации: структуры, функции, поведение. - М., 1991.

5. Кравченко С.А., Мнацаканян М.О., Покровский Н.Е. Социология: Парадигмы и темы. - М., 1997.
6. Пилипенко В.Е. Организация. Труд. Эффективность. - К., 1991.
7. Практикум по социологии. - М., 1992.
8. Скідін О.Л. Управління освітою: теоретико-методологічний аналіз соціальних технологій. - Запоріжжя, 2000.
9. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / Уклад.: В.І.Волович, В.І. Тарасенко, М.В. Захарченко та ін.; Під. заг. ред. В.І. Воловича. - К., 1998.
10. Тощенко Ж.Т. Социология. Общий курс. 2-е изд., доп. и перераб. - М., 1999.
11. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. Вип. 1-6. - Львів, 1996.

Заняття 15.

Тема. Соціальні процеси.

План.

1. Поняття соціального процесу.
2. Основні компоненти та специфіка соціальних процесів.
3. Динаміка соціальних процесів.
4. Види соціальних процесів.

Література.

1. Белых Е.Л., Верниенко Г.П. Социальная структура и социальные процессы в современном обществе. - М., 1993.
2. Бергер П., Лукман Т. Социальное конструирование реальности / Пер. Е. Руткевич. - М., 1995.
3. Большой толковый социологический словарь (Collins) Том 1-2: Пер. с англ. - М., 1999.
4. Волновые процессы в общественном развитии. - Новосибирск, 1992.
5. Гавриленко І.М. Соціологія. Кн. 1. Соціальна статика: Навч. посібник. - К., 2000.
6. Капитонов Э.А. Социология XX века. - Ростов н/Д, 1996.
7. Лукашевич Н.П., Туленков Н.В. Социология: Учеб. пособие. - К., 1998.
8. Миграция населения / РАН. Ин-т соц.-экон. проблем народонаселения. - М., 1992.
9. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. - М., 1992.
10. Социологический справочник / Под общей ред. В.И. Воловича. - К., 1990.
11. Соціологія: короткий енциклопедичний словник / Уклад.: В.І.Волович, В.І. Тарасенко, М.В. Захарченко та ін.; Під. заг. ред. В.І. Воловича. - К., 1998.
12. Тощенко Ж.Т. Социология. Общий курс. 2-е изд., доп. и перераб. - М., 1999.
13. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. Вип. 1-6. - Львів, 1996.

14. Штомпка П. Социология социальных изменений / Пер. с англ. Под ред. В.А. Ядова. - М., 1996.

Заняття 16.

Тема. Види соціальних технологій.

План.

1. Поняття соціодіагностики. Алгоритм проведення соціодіагностики.
2. Сутність соціального проектування.
3. Типи і види соціальних прогнозів.

Література.

4. Гавриленко І.М. Соціологія. Кн. 2. Соціальна динаміка: Навч. посібник. - К., 2001.
5. Тощенко Ж.Т. Социология. Общий курс. 2-е изд., доп. и перераб. - М., 1999.

Заняття 17.

Тема. Професійна етика соціолога.

План.

1. Аналіз Кодексу соціолога.
2. Специфіка етики соціолога та особливості використання соціологічної інформації.

Література.

1. Панфилова А.П. Деловая коммуникация в профессиональной деятельности: Учебное пособие. – СПб., 2001.
 2. Профессиональный кодекс социолога.
- Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій. Вип. 1-6. - Львів, 1996.